SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1205

av Mats Green (M)

Ekologisk odling – dess påverkan på livsmedelsförsörjningen och Sveriges säkerhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekologisk odling och dess lägre avkastningsförmåga samt vilka konsekvenser det får för klimat, miljö, nationell säkerhet samt en globalt växande befolkning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, då det gäller synen på mervärdet i ekologisk odling, bör överväga att agera i enlighet med relevant forskning samt slutsatser från regeringens expertmyndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Allt fler gör idag anspråk på Sveriges och världens jordbruksmark. Ukrainakriget, världens befolkning som fortsätter att växa, oljebristen och ett växande klimathot ökar efterfrågan på biobränslen och urbaniseringen gör att städerna behöver ny mark för att växa.

Vi måste alltså odla mer och effektivare för att klara vår miljö och mätta den växande befolkningen. Samtidigt har vi i Sveriges riksdag sedan 1994 haft ett mål om att minst

20 procent av landets jordbruksmark ska odlas ekologiskt. Ett mål som går stick i stäv med de globala utmaningar som nämns ovan eftersom vi vet att den ekologiska odlingen bara förmår att producera ca 70 procent av en normalskörd vid vanlig odling.

Det blev därför mycket märkligt när den förra regeringen i budgetproposition 2015/16:1 utgiftsområde 23 skrev att den vill bidra till att öka produktionen och konsumtionen av ekologiska livsmedel i Sverige. Det kan inte vara politikens uppgift att besluta vilka odlingsmetoder som lantbruket ska ägna sig åt.

Fördelarna med närproducerade livsmedel är många, inte minst på miljöområdet och då det gäller att hålla landsbygden levande. Det är inte hållbart att många enbart lyfter fördelen med så kallade ekologiska produkter trots att det inte finns några entydiga forskningsbelägg för att det skulle vara bättre för vare sig klimatet, miljön eller hälsan.

Det ligger många lösningar i morgondagens möjligheter. Därför är det också viktigt att politiken är öppen för en mångfald av lösningar som är av godo för det svenska jordbrukets tillväxtkraft. Såväl foder- som matproduktion behöver vara robust och klara toxiner för foder till djuruppfödning samt insektsangrepp som kan slå ut två tredjedelar av skörden och påverka självförsörjningsgraden och öka landets sårbarhet.

Konventionell produktion är idag långt framme på miljöområdet och företag odlar redan på nivåer som ligger inom EU:s krav för barnmat. Svenskt jordbruk har många förtjänster, och en mångfald av lösningar bidrar till det som passar lokalt och regionalt utifrån jordmån. Vi ser en ökning av testbäddar som en viktig åtgärd lokalt och regionalt inom de gröna näringarna. På så vis kan nya möjligheter växa fram och fånga in det vi inte visste att vi kan åstadkomma. En öppenhet mot nya metoder är viktigt.

Genom senare statsbudgetar har de offentliga stöden till ekologisk produktion ökat, dels i form av olika slags direkta ersättningar, dels i den indirekta form som också förekommer i samband med upphandlingar av måltider. Enligt en undersökning i radioprogrammet Kaliber som sändes i april 2016 har åtta av tio kommuner och landsting fastställt mål om att upphandla ekologisk mat, vissa så mycket som 80 % av den upphandlade volymen. Det är inte hållbart.

Med hänvisning till det ovanstående anser undertecknad att regeringen ska överväga att ta till sig vad forskningen säger om mervärdet av ekologisk odling och vad statens egna expertmyndigheter rapporterar i frågan samt överväga att överlåta åt marknadskrafterna att driva frågan.

Mats Green (M)